Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

10 päivänä huhtikuuta 2025*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Puitepäätös 2002/584/YOS – Eurooppalainen pidätysmääräys – 4 artiklan 4 ja 6 alakohta – Harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet – Edellytys, jonka mukaan teot kuuluvat täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan – Langettava tuomio, joka ei ole lopullinen – Syytetoimenpiteitä varten annettu eurooppalainen pidätysmääräys

Asiassa C-481/23 [Sangas][i],

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Audiencia Nacional (valtakunnallinen ylioikeus, Espanja) on esittänyt 24.7.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.7.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

JMTB,

ja jossa asian käsittelyyn osallistuvat

Ministerio Fiscal ja

Abogado del Estado,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. L. Arastey Sahún sekä tuomarit D. Gratsias, E. Regan (esittelevä tuomari), J. Passer ja B. Smulders,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Carrasco Marco,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.11.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Ministerio Fiscal, asiamiehenään R. de Miguel Morante,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

[i] Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa asian minkään asianosaisen todellista nimeä.

– Espanjan hallitus, asiamiehinään L. Aguilera Ruiz, A. Gavela Llopis ja P. Pérez Zapico,

– Liettuan hallitus, asiamiehinään K. Dieninis ja V. Kazlauskaitė-Švenčionienė,

– Itävallan hallitus, asiamiehinään A. Posch, J. Schmoll ja C. Leeb,

– Euroopan komissio, asiamiehinään J. Baquero Cruz, H. Leupold ja J. Vondung,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24) (jäljempänä puitepäätös 2002/584), 4 artiklan 4 ja 6 alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty JMTB:stä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevassa menettelyssä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Puitepäätöksen 2002/584 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.

– –”

4 Puitepäätöksen 3 artiklassa luetellaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat kieltäytymisperusteet.

5 Puitepäätöksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet”, säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön:

– –

4) jos syyteoikeus on vanhentunut tai tuomittu rangaistus on rauennut täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ja teot kuuluvat tämän jäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan;

– –

6) jos eurooppalainen pidätysmääräys on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, kun etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti, ja tämä valtio sitoutuu panemaan tämän rangaistuksen tai toimenpiteen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti;

– –”

6 Puitepäätöksen 4 a artiklassa säädetään muista olosuhteista, joissa täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, kun taas sen 5 artikla koskee erityistapauksissa annettavia pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion takeita.

Romanian oikeus

7 Kansainvälisestä oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa 28.6.2004 annetun lain nro 302/2004 (Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală; Monitorul Oficial al României, osa I, nro 594, 1.7.2004), sellaisena kuin se on julkaistu uudelleen (Monitorul Oficial al României, osa I, nro 411, 27.5.2019), 99 §:n 2 momentin c ja g kohdassa ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”2. Täytäntöönpanosta vastaava Romanian oikeusviranomainen voi kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta seuraavissa tapauksissa:

– –

c) jos eurooppalainen pidätysmääräys on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, kun etsitty henkilö on Romanian kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti, kun hän on oleskellut laillisesti ja keskeytyksettä Romaniassa vähintään viiden vuoden ajan ja kun hän ilmoittaa vastustavansa rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa

– –

g) kun eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen tai tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanemiseen johtanutta rikosta koskeva rikosoikeudellinen vastuu on vanhentunut Romanian oikeuden nojalla, jos teot olisivat kuuluneet Romanian viranomaisten toimivaltaan

– –

3. Jos sovelletaan ainoastaan 2 momentin c kohdassa tarkoitettua tapausta, täytäntöönpanosta vastaavan Romanian oikeusviranomaisen on ennen 109 §:ssä tarkoitetun ratkaisun antamista pyydettävä pidätysmääräyksen antaneelta oikeusviranomaiselta oikeaksi todistettu jäljennös langettavasta tuomiosta ja kaikki muut tarvittavat tiedot ja ilmoitettava pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle syy siihen, miksi näitä asiakirjoja pyydetään. Ulkomaisen rikostuomion tunnustamisesta vastaa liitännäisesti se tuomioistuin, jossa eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanomenettely on vireillä. Jos täytäntöönpanosta vastaava Romanian oikeusviranomainen tunnustaa ulkomaisen rikostuomion, rangaistuksen täytäntöönpanomääräys annetaan 109 §:ssä tarkoitetun ratkaisun antamispäivänä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

8 Audiencia Nacional (valtakunnallinen ylioikeus, Espanja) tuomitsi JMTB:n (jäljempänä syytetty), joka on Romaniassa vakinaisesti asuva Espanjan kansalainen, rikoskumppanina kolmesta verorikoksesta ja yhdestä rahanpesurikoksesta 21.2.2022 annetulla tuomiolla, jota on täsmennetty 3.3.2022 annetulla määräyksellä (jäljempänä 21.2.2022 annettu tuomio). Yhtäältä syytetty tuomittiin näistä kolmesta verorikoksesta kahdeksi vuodeksi vankeuteen ja 23 miljoonan euron sakkoon verovuoden 2011 osalta, 135 miljoonan euron sakkoon verovuoden 2012 osalta ja 140 miljoonan euron sakkoon verovuoden 2013 osalta, ja hänelle määrätiin myös oheisseuraamuksia. Toisaalta hänet tuomittiin kyseisestä rahanpesurikoksesta kuudeksi vuodeksi vankeuteen ja 54 miljoonan euron sakkoon.

9 Syytetyn tuomitsemisen taustalla olevat teot muodostuivat lähinnä siitä, että Espanjaan oli perustettu useita yhtiöitä, joita johtivat fiktiivisinä hallituksen jäseninä toimivat bulvaanit ja joiden tarkoituksena oli kiertää hiilivetyjen myynnistä Espanjassa verovuosilta 2011–2013 maksettavaa arvonlisäveroa yhteensä yli 100 miljoonan euron edestä.

10 Syytetyn ilmoitettua tehneensä kassaatiovalituksen 21.2.2022 annetusta tuomiosta häneltä evättiin lupa matkustaa Romaniaan. Kun syytetty oli kuitenkin havaittu Kroatian rajalla matkalla Romaniaan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin teki 6.4.2022 hänestä päätöksen, johon oli liitetty häntä koskeva eurooppalainen pidätysmääräys ja kansainvälinen pidätysmääräys ja jossa määrättiin hänen etsimisestään, kiinniottamisestaan ja tutkintavankeuteen määräämisestä (jäljempänä 6.4.2022 tehty päätös).

11 Curtea de Apel Alba Iulia (Alba Iulian ylioikeus, Romania) toimitti 4.4.2023 päivätyllä kirjeellä jäljennöksen ratkaisusta, jolla se oli kieltäytynyt panemasta kyseistä eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön.

12 Kyseisestä ratkaisusta ilmenee, ettei yhtäkään puitepäätöksen 2002/584 3 artiklassa vahvistetuista ehdottomista kieltäytymisperusteista voida tosin soveltaa syytetystä annettuun eurooppalaiseen pidätysmääräykseen. Curtea de Apel Alba Iulia on kuitenkin todennut kyseisen puitepäätöksen 4 artiklassa vahvistetuista harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista yhtäältä, että syytetty on toimittanut asiakirjatodisteita, jotka osoittavat hänen oleskelleen Romanian alueella

keskeytyksettä ja laillisesti vähintään viiden vuoden ajan, ja toisaalta, että syytetty on ilmoittanut, ettei hän halua tulla luovutetuksi Espanjan oikeusviranomaisille, mikä merkitsee sitä, että hän vastustaa rangaistuksen täytäntöönpanoa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, joten asianomaisen luovuttamisesta kieltäytymiselle on olemassa peruste.

13 Curtea de Apel Alba Iulia on lisäksi katsonut, että rikokset, joista eurooppalaisen pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on tuominnut syytetyn ensimmäisessä oikeusasteessa, on määritelty Espanjan lainsäädännössä veropetos- ja rahanpesurikoksiksi, joista voidaan määrätä 3–10 vuoden vankeusrangaistus, joten jos teot olisivat kuuluneet Romanian oikeusviranomaisten toimivaltaan, rikosoikeudellisen vastuun vanhentumisaika vastaavista rikoksista olisi ollut kymmenen vuotta viimeisestä teosta tai viimeisestä laiminlyönnistä lukien.

14 Curtea de Apel Alba Iulia on näet huomauttanut, että ne kolme veropetosrikosta, joista syytetty on tuomittu, on tehty verovuosien 2011–2013 aikana, ja päätellyt tämän perusteella, että vanhentumisaika oli alkanut kulua viimeistään 31.12.2013. Koska Curtea de Apel Alba Iulia on lisäksi katsonut, ettei rikosoikeudellisen vastuun vanhentumisajan katkeamiselle ollut ollut näiden kolmen rikoksen tekemisestä lähtien mitään perustetta, se on lisäksi päätellyt, että kyseinen vanhentumisaika oli päättynyt.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa kyseisen tuomion perusteella, että Curtea de Apel Alba Iulia on katsonut syytetyn luovuttamisesta kieltäytymiseksi, että pääasiassa kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytymiselle on olemassa kaksi harkinnanvaraista perustetta, jotka liittyvät yhtäältä syyteoikeuden vanhentumiseen Romanian oikeuden nojalla ja toisaalta syytetyn vakinaiseen asumiseen Romaniassa.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa kuitenkin syyteoikeuden vanhentumisesta Romanian oikeuden nojalla, että päätös kieltäytyä syytetyn luovuttamisesta on tehty Romanian oikeudessa vahvistettujen rikosten vanhentumista koskevien sääntöjen nojalla, vaikka kaikki pääasiassa kyseessä olevat teot on tehty Espanjassa ja ne ovat veropetosrikoksia, joilla vahingoitetaan Espanjan kuningaskunnan taloudellisia etuja, mikä merkitsee sitä, että Romanian oikeusviranomaiset eivät ole missään tapauksessa toimivaltaisia tutkimaan näitä rikoksia eivätkä ne näin ollen voi vedota puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 4 alakohtaan.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa syytetyn vakinaisesta asumisesta Romaniassa, että puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan mukaan etsityn henkilön luovuttamisesta voidaan kieltäytyä ainoastaan, jos kolme kumulatiivista edellytystä täyttyvät, eli ensinnäkin eurooppalainen pidätysmääräys on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, toiseksi etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa, asuu siellä vakinaisesti tai on sen kansalainen ja kolmanneksi täytäntöönpanovaltio sitoutuu panemaan tämän rangaistuksen tai toimenpiteen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Nyt käsiteltävässä tapauksessa ensimmäinen näistä edellytyksistä ei kuitenkaan täyty, koska syytetty on tuomittu vasta ensimmäisessä oikeusasteessa ja kyseisestä tuomiosta on vireillä kassaatiovalitus. Lisäksi on niin, että vaikka syytetyn katsottaisiin asuvan vakinaisesti Romaniassa, hänen luovuttamisesta kieltäytymiseen ei ole liitetty mitään Romanian viranomaisten sitoumusta panna Romaniassa täytäntöön rangaistus, joka asianomaiselle henkilölle voitaisiin määrätä lopullisesti.

18 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tällainen kieltäytyminen ei ole perusteltua 31.1.2023 annettuun tuomioon Puig Gordi ym. (C-158/21, EU:C:2023:57) perustuvan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa. Kuten kyseisen tuomion 75 ja 76 kohdasta pääosin

ilmenee, jos näet hyväksytään, että jäsenvaltio voi ottaa puitepäätöksen 2002/584 3, 4 ja 4 a artiklassa mainittujen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteiden lisäksi käyttöön muita perusteita, jotka perustuvat kansalliseen oikeuteen ja joiden nojalla tämän pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta voitaisiin kieltäytyä, tällä estettäisiin kyseisellä puitepäätöksellä käyttöön otetun henkilöiden luovuttamista koskevan yksinkertaistetun järjestelmän moitteeton toiminta.

19 Tässä tilanteessa Audiencia Nacional päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kun [puitepäätöksen 2002/584] 4 artiklan 6 alakohdassa vahvistetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraisten kieltäytymisperusteiden joukossa se, että eurooppalainen pidätysmääräys on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, kun etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti ja kun tämä valtio sitoutuu panemaan tämän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti:
   a) Onko sallittua laajentaa tämän luovuttamista koskevan harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen soveltaminen koskemaan tapauksia, joissa etsittyä henkilöä vastaan ei ole vielä annettu lopullista ratkaisua?
   b) Jos tämä mahdollisuus hyväksytään, voidaanko luovuttamisesta kieltäytyä sillä perusteella, että etsityn henkilön katsotaan asuvan täytäntöönpanovaltiossa, ilman että täytäntöönpanovaltio sitoutuisi panemaan tämän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti?

2) Kun [puitepäätöksen 2002/584] 4 artiklan 4 alakohdassa vahvistetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraisten kieltäytymisperusteiden joukossa se, että syyteoikeus on vanhentunut tai tuomittu rangaistus on rauennut täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ja että teot kuuluvat tämän jäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan, onko mahdollista laajentaa tämä eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvarainen kieltäytymisperuste koskemaan tapauksia, joissa syyteoikeuden katsotaan vanhentuneen tai tuomitun rangaistuksen rauenneen täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön perusteella, vaikka tämän valtion tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia tutkimaan tosiseikkoja?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohtaa tulkittava siten, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä tämän pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kyseisen säännöksen nojalla, kun pidätysmääräystä ei ole annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, koska syytettyä ei ole vielä tuomittu lopullisesti, ja kun täytäntöönpanosta vastaava jäsenvaltio ei ole sitoutunut panemaan sitä vapaudenmenetyksen käsittävää rangaistusta tai turvaamistoimenpidettä, joka voitaisiin lopullisesti määrätä kyseiselle henkilölle, itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

21 Tältä osin on täsmennettävä, että – kuten puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 1 kohdassa säädetään – eurooppalainen pidätysmääräys voi koskea kahta tilannetta. Tällainen pidätysmääräys voidaan siis antaa joko syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöön panemista varten (tuomio 21.10.2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, 49 kohta).

22 Vaikka puitepäätöksen 2002/584 systematiikan taustalla onkin vastavuoroisen tunnustamisen periaate, tämä tunnustaminen ei kuitenkaan merkitse ehdotonta velvollisuutta panna annettu pidätysmääräys täytäntöön, koska puitepäätöksessä ilmoitetaan nimenomaisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat (3 artikla) ja harkinnanvaraiset (4 ja 4 a artikla) kieltäytymisperusteet sekä erityistapauksissa annettavat pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion takeet (5 artikla) (ks. vastaavasti tuomio 21.10.2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, 50 kohta ja tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetussa järjestelmässä, sellaisena kuin se ilmenee etenkin näistä artikloista, jätetään erityisesti jäsenvaltioille mahdollisuus sallia erityistilanteissa se, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset päättävät, että määrätty rangaistus on pantava täytäntöön täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion alueella (tuomio 21.10.2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, 51 kohta ja tuomio 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, 30 kohta).

24 Puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetään tältä osin, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön, jos kyseinen pidätysmääräys on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, kun etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanojäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti, ja kyseinen valtio sitoutuu panemaan tämän rangaistuksen tai toimenpiteen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

25 Kuten puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan sanamuodostakin ilmenee, kyseisen säännöksen soveltamisalaan kuuluminen edellyttää siis sitä, että etsitystä henkilöstä on annettu eurooppalainen pidätysmääräys ”vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten”, mikä on siis jälkimmäinen tämän tuomion 21 kohdassa mainituista tilanteista. Kyseisessä säännöksessä esitetty viimeinen edellytys voi näet täyttyä vain tässä tilanteessa.

26 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä kuitenkin ilmenee, että vaikka syytetty on tuomittu 21.2.2022 annetulla tuomiolla ensimmäisessä oikeusasteessa useisiin rangaistuksiin kolmen verorikoksen ja yhden rahanpesurikoksen tekijänä, hän on tehnyt kyseisestä tuomiosta kassaatiovalituksen, joten kyseistä langettavaa tuomiota koskeva rikosoikeudellinen menettely on edelleen vireillä espanjalaisissa tuomioistuimissa. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista tiedoista ilmenee, että Espanjan oikeuden mukaan kyseinen tuomio ei ole täytäntöönpanokelpoinen tämän valituksen tekemisen vuoksi.

27 Näistä tiedoista ilmenee lisäksi, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ratkaisu, johon pääasiassa kyseessä oleva eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, ei ole 21.2.2022 annettu tuomio vaan 6.4.2022 tehty päätös, jolla määrättiin syytetyn etsimisestä, pidättämisestä ja tutkintavankeuteen määräämisestä. Kyseinen tuomioistuin on näet tehnyt viimeksi mainitun päätöksen, koska syytetty ei ole noudattanut turvaamistoimenpiteitä, joita häneen oli kohdistettu hänen osaltaan vireille pannussa rikosoikeudellisessa menettelyssä. Erityisesti on niin, että vaikka

syytetty oli ehdonalaisessa vapaudessa, johon liittyi nimenomainen kielto poistua Espanjan alueelta ja velvollisuus saapua istuntoihin, hänet havaittiin Kroatian rajalla matkalla Romaniaan. Näin ollen 6.4.2022 tehty päätös ja sen perusteella annettu eurooppalainen pidätysmääräys on annettu sen varmistamiseksi, että syytetty on läsnä kyseistä menettelyä jatkettaessa.

28 Kuten Ministerio Fiscal (syyttäjälaitos, Espanja), Espanjan hallitus ja Euroopan komissio väittävät ja kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pääosin huomauttaa ennakkoratkaisupyynnössä, pääasiassa kyseessä olevaa eurooppalaista pidätysmääräystä ei siis ole annettu puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten” vaan se on annettu puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 1 kohdassa säädettyä ja tämän tuomion 21 kohdassa esitettyä toista tilannetta eli syytetoimenpiteitä varten.

29 Tästä seuraa, että syytetyn tilanne ei kuulu puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan soveltamisalaan, joten hänestä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytyminen ei voi perustua tähän säännökseen.

30 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohtaa on tulkittava siten, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi kieltäytyä tämän pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kyseisen säännöksen nojalla, kun pidätysmääräystä ei ole annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten.

Toinen kysymys

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/58 4 artiklan 4 alakohtaa tulkittava siten, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä tämän pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kyseisen säännöksen nojalla, vaikka teot eivät kuulu täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan, sillä perusteella, että syyteoikeus olisi vanhentunut tai rangaistus olisi rauennut, jos kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä olisi sovellettu.

32 Tässä yhteydessä on muistutettava, että puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 4 alakohdan mukaan täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön, jos syyteoikeus on vanhentunut kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ja teot kuuluvat tämän jäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan.

33 Puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 4 alakohdan sanamuodosta ilmenee siis, että siinä esitettyjä kahta edellytystä sovelletaan kumulatiivisesti. Tästä seuraa, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi vedota kyseisessä säännöksessä vahvistettuun eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen, kun teot, joihin syytetoimenpiteet tai rangaistus perustuvat, eivät kuulu kyseisen jäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan, vaikka syyteoikeus olisi vanhentunut tai rangaistus olisi rauennut, jos kyseistä lainsäädäntöä olisi sovellettu.

34 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 4 alakohtaa on tulkittava siten, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi kieltäytyä tämän pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kyseisen säännöksen nojalla, kun teot eivät kuulu täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan, ja näin on, vaikka syyteoikeus olisi vanhentunut tai rangaistus olisi rauennut, jos kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä olisi sovellettu.

Oikeudenkäyntikulut

35 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 4 artiklan 6 alakohtaa

on tulkittava siten, että

eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi kieltäytyä tämän pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kyseisen säännöksen nojalla, kun pidätysmääräystä ei ole annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten.

2) Puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299, 4 artiklan 4 alakohtaa

on tulkittava siten, että

eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi kieltäytyä tämän pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kyseisen säännöksen nojalla, kun teot eivät kuulu täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion toimivaltaan sen oman rikoslainsäädännön mukaan, ja näin on, vaikka syyteoikeus olisi vanhentunut tai rangaistus olisi rauennut, jos kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä olisi sovellettu.

Allekirjoitukset